



ČESKÁ REPUBLIKA

## ROZSUDEK

## JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní žalobkyně: **L. S.**, zast. JUDr. Alžbětou Prchalovou, advokátkou se sídlem Dřevařská 25, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2013, č. j. OAM-146/ZA-ZA13-P13-2013,

**t a k t o :**

**I. Žaloba se zamítá.**

**II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení.**

**O d ů v o d n ě n í :**

Rozhodnutím Ministerstva vnitra České republiky, odbor azylové a migrační politiky ze dne 20. 5. 2013, č. j. OAM-146/ZA-ZA13-P13-2013 rozhodl žalovaný o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany tak, že žádost je nepřipustná podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Řízení o udělení mezinárodní ochrany se podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavuje.

V zákonem stanovené lhůtě podala žalobkyně žalobu, přezkoumávané rozhodnutí žalovaného napadla v celém rozsahu. Namítla, že žalovaný porušil ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu (§ 2 odst. 4 správního řádu), v souvislosti s § 12, § 14, § 14a zákona

o azylu, neboť dostatečně nezvážil jejich aplikaci, dále porušil § 25 písm. i) ve spojení s § 10a písm. e) citovaného zákona, které nemělo být aplikováno, neboť žalobkyně od poslední žádosti v řízení uvedla nové skutečnosti.

Zároveň požádala o přiznání odkladného účinku této žalobě, neboť účinky pravomocného rozhodnutí pro ni znamenají nenahraditelnou újmu. Pokud by nebyl přiznán odkladný účinek, musí vycestovat z České republiky, bude nucena vrátit se zpět. Zároveň požádala i o ustanovení právního zástupce ve věci, neboť nemá finanční prostředky pro úhradu zastoupení a není seznámena s českým právním řádem.

Z výše uvedených důvodů navrhla, aby napadené rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc vrácena správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření ze dne 1. 7. 2013 k návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku žaloby uvedl, že z jejího návrhu nevyplývají žádné skutečnosti, ze kterých by bylo zřejmé, že by výkon rozhodnutí znamenal pro jmenovanou nenahraditelnou újmu. Žalobkyně žádné konkrétní skutečnosti neuvedla, neprokázala výjimečnost svojí situace oproti ostatním stěžovatelům nacházejícím se v obdobné situaci. Správní orgán jí poskytl ve správním řízení dostatečný prostor uvést všechny důvody, kvůli kterým o mezinárodní ochranu žádá. V žádném případě jí není upíráno právo na soudní ochranu – má možnost si zvolit, resp. nechat si pro řízení ustanovit právního zástupce k obraně svých práv. V případě jmenované se jedná v pořadí již o třetí žádost o udělení mezinárodní ochrany, přičemž v ČR se nachází od roku 2003. Žalovaný s přiznáním odkladného účinku nesouhlasil.

Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 22. 7. 2013, č. j. 22 Az 13/2013-29 nebyl žalobě ze dne 4. 6. 2013 proti napadenému rozhodnutí žalovaného přiznán odkladný účinek.

Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 19. 7. 2013, č. j. 22 Az 13/2013-28 byla žalobkyni ustanovena pro předmětné řízení zástupkyně JUDr. Alžběta Prchalová, advokátka se sídlem Dřevařská 25, 602 00 Brno.

V písemném vyjádření žalovaného ze dne 24. 7. 2013 vztahující se k obsahu žaloby odkázal žalovaný v plném rozsahu na napadené rozhodnutí, kterým bylo shledáno naplnění podmínek stanovených v § 10a písm. e) zákona o azylu. Z tohoto důvodu ve smyslu § 25 písm. i) zákona o azylu bylo řízení zastaveno. Navrhl proto, aby žaloba jako nedůvodná byla v plném rozsahu zamítnuta.

Ze správního spisu soud zjistil, že žádost o udělení mezinárodní ochrany podala žalobkyně dne 13. 5. 2013, protokol o pohovoru k důvodům žádosti o udělení mezinárodní ochrany na území ČR byl s ní sepsán dne 8. 7. 2008. Uvedla, že je občankou Ukrajiny, ruské národnosti, je rozvedená, její zletilý syn žije na Ukrajině. Pracovala jako režisérka, knihovnice, přednášela scenaristiku na fakultě režie a herectví. Ukrajinu opustila v listopadu roku 2003 z důvodu vyhrožování a fyzickému ubližování ze strany jejího bývalého manžela. Po rozvodu se skrývala, manžel jí vyhrožoval, ohrožoval ji na životě, fyzicky jí ubližoval. V listopadu roku 2003 proto odcestovala autobusem z Ukrajiny přes Polskou republiku do ČR. Uvedla, že na Ukrajině podporovala tzv. Oranžovou revoluci, byla předsedkyní volební komise. O udělení mezinárodní ochrany žádá z důvodu obavy z návratu domů. Má strach ze svého manžela, který pro ni stále představuje hrozbu kvůli dělení majetku a dále i z důvodu mafiánských struktur.

Ze správního řízení bylo zjištěno, že jmenovaná podala první žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 7. 7. 2008. Důvodem byly dlouholeté rodinné problémy se svým manželem na Ukrajině, potíže ekonomického charakteru a snaha o legalizaci jejího pobytu na území ČR. Dne 21. 7. 2008 vydal žalovaný rozhodnutí, kterým její žádost byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Proti rozhodnutí podala žalobu ke Krajskému soudu v Praze, rozsudkem ze dne 31. 3. 2009, č. j. 46 Az 98/2008-31 byla žaloba zamítnuta. Na základě podané kasační stížnosti usnesením NSS ze dne 25. 11. 2009, č. j. 3 Azs 46/2009-70 byla kasační stížnost odmítnuta.

Druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany podala dne 22. 10. 2010, za důvod své žádosti opět uvedla snahu zajistit si legalizaci pobytu na území České republiky, obávala se z návratu na Ukrajinu z důvodu jednání jejího manžela, absence zázemí, nestabilní politické situace a ekonomických potíží. Rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 6. 2011 bylo řízení o žádosti zastaveno podle § 25 písm. i) zákona o azylu. Rozhodnutí nabylo právní moci dnem 18. 7. 2011.

Vzhledem ke splnění zákonných podmínek soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s.ř.s.).

### **Právní názor Krajského soudu v Brně:**

V řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního s.ř.s. přezkoumává soud napadené výroky rozhodnutí správního orgánu v mezích žalobních bodů a z těch hledisek, které žalobkyně v podané žalobě uvede, přičemž vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 věta první s.ř.s.).

Pokud jde o žalobní body výtýkající žalovanému porušení § 2 odst. 4 a § 3 správního řádu, nemůže soud žalobkyni přisvědčit. V řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany řádné zjištění skutkového stavu věci spočívá především v tom, že žadateli je dána možnost podat úplnou a pravdivou výpověď o důvodech, které jej vedly k opuštění vlasti. Žalobkyni byl poskytnut dostatečný prostor, aby uvedla vše, co považuje za důležité pro rozhodování o žádosti, otázky, na které odpovídala v rámci žádosti, jí byly kladeny takovým způsobem, aby byly objasněny všechny relevantní skutečnosti. Žalovaný ve věci provedl dostatečné dokazování, jehož rozsah byl určen skutečnostmi tvrzenými žalobkyní. Rozhodnutí bylo dostatečně, srozumitelně a přesvědčivě odůvodněno, žalovaný se zabýval všemi rozhodnými skutečnostmi, vyhodnotil všechna tvrzení žalobkyně relevantní z hlediska použitých ustanovení zákona o azylu. Z odůvodnění rozhodnutí je patrné, jakými právními úvahami se při rozhodování řídil, pokud vyhodnotil žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřijatelnou podle § 10a písm. e) zákona o azylu a pokud řízení zastavil podle § 25 písm. i) citovaného zákona. Bylo zjištěno, že žalobkyně přicestovala do ČR v listopadu roku 2003, žádost o udělení mezinárodní ochrany podala celkem 3x, přičemž správní orgán již v rámci správního řízení o první žádosti o mezinárodní ochranu v ČR objektivně posoudil veškeré obavy uvedené jmenovanou ohledně jejích důvodů k odchodu z vlasti a neochoty se tam vrátit, argumentaci náležitě podložil veškerými dostupnými informacemi o situaci v zemi, ať co do obecné situace v oblasti lidských práv na Ukrajině, tak zejména i v rámci nezbytného individuálního posouzení případu jmenované. Následně dospěl k závěru o nesplnění podmínek pro udělení jakéhokoliv typu mezinárodní ochrany jmenované. Rozhodnutí správního orgánu ze dne 21. 7. 2008 pak bylo potvrzeno rozsudkem Krajského soudu v Praze,

taktéž i rozhodnutím Nejvyššího správního soudu, který usnesením kasační stížnost žalobkyně odmítl. Rovněž i z druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebylo žalobkyni vyhověno, rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 6. 2011 bylo předmětné řízení zastaveno. Porovnáním důvodů, které vedly jmenovanou k podání předcházejících dvou žádostí o azyl s důvody uváděnými v její poslední žádosti ze dne 13. 5. 2013, je zřejmo, že tyto jsou zcela totožné, neboť jejím cílem je legalizace pobytu na území České republiky z důvodu opakované obavy z jednání jejího manžela, tzv. absence zázemí a ekonomických potíží. Byť v nové žádosti uváděla, že podporovala tzv. Oranžovou revoluci na Ukrajině, byla předsedkyní volební komise, jejího členství ve straně „Rehabilitace těžce nemocných Ukrajiny“ v Kyjevě, nutno přisvědčit argumentaci žalovaného, že tato skutečnost se netýká změny situace v zemi jejího původu či dalšího vývoje, ale pouze obecného konstatování. Žadatelka na území Ukrajiny se nenachází od roku 2003, ve své první žádosti členství ve výše uvedené politické straně neakcentovala. Tato informace tedy rozhodně nemůže být chápána a brána jako důvod jejího odchodu z vlasti, ani jí prezentovaných problémů, taktéž i důvodem, pro něž by měla mít jakékoliv obavy v případě svého návratu do země. Uváděná skutečnost nemůže být rovněž relevantní z hlediska zákona o azylu.

Krajský soud v Brně zdůrazňuje, že řízení o udělení mezinárodní ochrany je zcela mimořádný institut, jehož smyslem je ochrana cizinců, kteří pocítují důvodnou obavu před pronásledováním v zemi původu nebo případně pocítují důvodnou obavu z hrozby nebezpečné vážné újmy ve věci jejich potenciálního návratu do země původu. Správní orgán tak v případě opakované žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany shledal naplnění podmínek pro zastavení řízení s tím, že se jedná o žádost nepřipustnou ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu, dle kterého: *„žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná, podá-li cizinec opakovaně žádost o udělení mezinárodní ochrany aniž by uvedl nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodu pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany“*. Výklad citovaného ustanovení a jeho aplikace ve vztahu ke konkrétním skutkovým okolnostem byl předmětem sporu v projednávané věci.

V této souvislosti soud dále předesílá, že citované ustanovení bylo do zákona o azylu nově doplněno zákonem č. 379/2007 Sb. (s účinností ode dne 21. 12. 2007), a to v souladu se směrnicí Rady 2005/85/ES ze dne 1. 12. 2005 o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání odnímání postavení uprchlíka (dále jen „procedurální směrnice“); jedná se tedy o důsledek transpozice procedurální směrnice, kterou Česká republika provedla právě výše uvedeným zákonem s cílem postihnout případy opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany podávaných ze stejných důvodů jako žádosti předchozí. Článek 25 odst. 2 procedurální směrnice totiž stanoví konkrétní případy, kdy členské státy mohou považovat žádost za nepřipustnou s tím, že pod písmenem e) je stanoven případ, kdy žadatel po pravomocném rozhodnutí podal stejnou žádost. Tato výchozí pozice pro posouzení žádosti jako nepřipustné je pak dále rozvinuta v článku 32 procedurální směrnice, který blíže řeší případy opakovaných (následných) žádostí o udělení mezinárodní ochrany v témže členském státě s tím, že tyto žádosti nejprve podléhají předběžnému posouzení. V jeho rámci je pak posuzováno, zda opakovaná žádost obsahuje nové skutečnosti či zjištění, které významně zvyšují pravděpodobnost uznání žadatele za uprchlíka podle směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. 4. 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohly žádat o postavení uprchlíka, nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (článek 32 odst. 4). Pokud tomu tak je, mohou členské státy rozhodnout o dalším posuzování žádosti, a to za předpokladu, že dotyčný žadatel nemohl v předchozím řízení bez vlastního zavinění

uvést tyto nové skutečnosti či zjištění, zejména při využití svého práva na účinný opravný prostředek (článek 32 odst. 6).

Ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu je tedy jakousi transpoziční syntézou problematiky podání opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany tak, jak je upravena v procedurální směrnici. Z dikce citovaného ustanovení zákona o azylu lze přitom dovodit nutnost kumulativního splnění dvou podmínek pro to, aby bylo možné opakovanou žádost věcně projednat:

- 1) je nutno uvést nové skutečnosti nebo zjištění;
- 2) musí se přitom jednat o takové skutečnosti či zjištění, jež nebyly bez vlastního zavinění žadatele zkoumány v předchozím řízení.

Ad 1) Za nové skutečnosti nebo zjištění je pak ve smyslu procedurálních směrnic nutno považovat nikoliv jakékoliv nové skutečnosti nebo zjištění, ale pouze takové, které by prima facie mohly mít dopad do hmotně právního postavení žadatele. Ostatně v jiných případech by nové správní řízení pozbývalo jakéhokoliv smyslu, protože jeho výsledek by byl předem daný a ve svém důsledku by takové správní řízení nekorespondovalo s požadavkem hospodárnosti vnímaným jakožto dosahování žádoucích výsledků s co nejmenšími možnými náklady.

Ad 2) Ve vztahu k druhé z uvedených podmínek je třeba vyjít z toho, že v rámci azylového řízení existují dvě základní povinnosti – břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Jak již Nejvyšší správní soud vyslovil ve svém rozsudku ze dne 7. 2. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005-86, [www.nssoud.cz](http://www.nssoud.cz): „Zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí“. Pro úplnost lze ještě odkázat na rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 23/2003-42, [www.nssoud.cz](http://www.nssoud.cz), v němž bylo uvedeno, že: „Správní orgán není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel o azyl uvedl jako důvody, pro které o azyl žádá“. Proto pokud žadatel neuvedl všechny důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jedná se o skutečnost přičitatelnou pouze jemu a nelze akceptovat, že by toto neunesení břemena tvrzení mohl zhojit pomocí podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Institut opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním smyslem a účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení. Zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času, jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele, např. udělení azylu matce nezletilé žadatelky, její žádost již byla pravomocně zamítnuta; k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008-57, [www.nssoud.cz](http://www.nssoud.cz), dle kterého: „...byla-li matka nezletilé stěžovatelky v dalším řízení před správním orgánem úspěšná, tj.

*bylo-li by shledáno, že je v zemi původu pronásledována, resp. byl-li by shledán její odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu nebo hrozba nebezpečí vážné újmy, mohla by v novém řízení o udělení mezinárodní ochrany uspět i její nezletilá dcera“.*

Lze tedy uzavřít, že ust. § 10a písm. e) zákona o azylu představuje jistý filtr, jehož prostřednictvím je možné propustit do dalšího opakovaného řízení o udělení mezinárodní ochrany již jednou rozhodnutou věc. Jedná se přitom o výjimku, kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté, tzv. *res iudicata*, resp. v daném případě *res administrata*. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění obou výše uvedených podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu nové žádosti, jež může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí tak, jako tomu svědčí skutkové okolnosti projednávané věci.

Optikou těchto názorů nahlížel soud i na souzenou věc a dospěl k závěru, že žaloba je nedůvodná, proto dle § 78 odst. 7 s.ř.s. ji zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně ve věci samé nebyla úspěšná, žalovanému nevznikly žádné náklady řízení.

**P o u č e n í :** Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 31. října 2013

JUDr. Eva Lukotková, v.r.  
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:  
Barbora Zachovalová